

Byens højeste arbejdsplads

Vor Frelsers kirke i Horsens er ved at få nyt kobberspir

Tekst: Poul Johnsen

Foto: Martin Ravn

Byens for tiden højeste arbejdsplads og et arbejdsresultat, som borgere i Horsens skal se på i de næste 150-200 år. Det er kobberspiret på Vor Frelsers kirke, det handler om.

Set nede fra Torvet foran kirketårnet virker spiret måske ikke vanvittigt højt. Men i takt med at den spinkle mobile arbejdslevator langsomt skramler op ad tårnets røde teglstensmur og menneskene og bilerne nedenunder bliver mindre og mindre, bliver man efterhånden klar over, at 51 meter - så langt er der nemlig fra jorden til den øverste del af spiret - faktisk er skælvende højt.

Her, højt over byens tage og med en storslået udsigt over Horsens Fjord og opland, er fire blikkenslagere i øjeblikket i gang med at udskifte kobberbelægningen på kirkens spir og kuppel.

De er til gengæld ikke det mindste nervøse over at kravle rundt på stilladset, hvorfra et fald ned på jorden er ensbetydende med den visse død.

For som en af dem, Peter Bondrup fra Solbjerg, siger:

- Man vænner sig til det, tager sine forholdsregler og tænker ikke mere på det. I virkeligheden er det slet ikke os, der er de seje gutter. Det er derimod dem, der sætter stilladset op.

Ifølge firmaet Kurt Kristensen fra Åby-

høj, som udfører arbejdet, kan det nye spir forventes at holde i 150-200 år.

Så meget desto vigtigere er det selvfølgelig, at arbejdet bliver gjort ordentligt. Og det tager tid.

Blikkenslagerne begyndte i midten af april og regner - afhængigt af vejret - ikke med at være færdige før i midten af oktober.

Når det blæser meget, må der nemlig ikke arbejdes i tårnet, hvor vinden er meget stærkere end nede på jorden.

Kurt Kristensen ringer hver morgen til flyvestation Karup for at få oplyst vindhastigheden, og er den over syv sekundmeter, kommer hans folk ikke på arbejde i tårnet den dag. Det er simpelthen for farligt at gå rundt deroppe med kobberplader på en gange to meter, som vinden let kan få fat i.

Kobberpladerne klippes ud i den rigtige størrelse hjemme på værkstedet i Åbyhøj og bliver derefter transporteret til Horsens, hvor de bliver lagt uden på tårnets 250-årige træskelet og falsat sammen. Det foregår ved, at pladernes kanter bliver bøjet rundt om hinanden og banket sammen med en hammer.

- Det er et hårdt arbejde. Både fordi man skal kravle op og ned og arbejde i umulige stillinger, men også fordi det kræver mange kræfter at hamre falserne sammen, fortæller Peter Bondrup.

Alligevel er han og de andre blikkenslagere nærmest begejstrede for at arbejde med kobbertækning af spiret på Vor Frelsers kirke. Især kuplen, eller løget som det også kaldes.

- Det er sandsynligvis den eneste gang i vores liv, vi får chance for at udføre sådan

noget arbejde. Der findes nemlig ikke ret mange af den slags tårne med kupler i Danmark. Og slet ikke kupler, der er så store som 7,5 meter i diameter, siger Peter Bondrup.

Når stilladset engang til efterår er pillet ned og horsensianerne kan nyde synet af et nyt og gyldent, skinnende spir vil det have kostet menighedsrådet knap to millioner kroner, og Kurt Kristensen vil have brugt omkring tre tons kobber og 15.000 specialfremstillede kobbersøm.

Netop sømmene var en af grundene til, at den nuværende kobberbelægning ikke kunne holde længere. Den var nemlig sømmet fast med jernsøm i stedet for kobbersøm.

- Selve kobberet var egentlig ikke for gammelt endnu, men jernsømmene var ved at være rustet op, og så kommer kobberpladerne efterhånden til at sidde så løst, at der er fare for nedstyrtning, siger Kurt Kristensen.

Selvom kobberet altså endnu ikke var tæret op, var det dog beskadiget flere steder. Blandt andet har blikkenslagerne fundet huller, som de er helt overbeviste om er skudhuller fra krigens tid.

Fra samme tidspunkt er også de lasede rester af et eksemplar af det hedengangne Horsens Avis fra 1942, som var stoppet ind mellem kobberet og træskelettet.

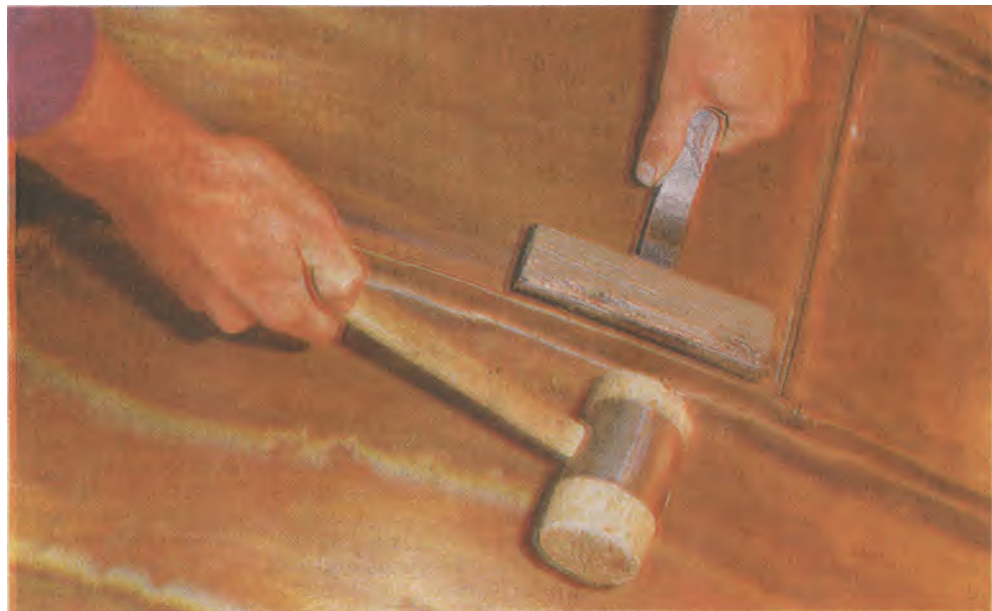
Et bevis på, at tårnet sidst blev repareret under krigen, hvilket måske også er forklaringen på, at en del af den kobbertækning, der nu skiftes ud, bestod af små stumper, der var sat sammen.

- Der har simpelthen været umuligt at skaffe kobber nok under krigen, gætter Kurt Kristensen.

Blikkenslager Peter Mondrop viser en af de gamle kobberplader, som blikkenslagerne er ved at skifte ud. Traditionen med at ridse årstal - her 1837 - ind i pladerne, når de bliver skiftet ud, er gammel og eksisterer stadig. Således vil håndværkere i det næste par hundrede år - så længe holder det nye kobber nemlig - kunne læse, at det var i 1991, spiret sidst blev fornyet.

De aflange kobberplader bliver sømmet fast og derefter falsat sammen. Det vil sige, at de ophøjede kanter bliver bukket ind over hinanden og derefter banket sammen med en hammer og et såkaldt falsejern. Det gode håndværk består bl.a. i at gøre samlingerne pæne og lige.

Peter Mondrop er i øjeblikket i gang med at false kanter sammen på kobberet under spirets løgkuppel. Det foregår i arbejdsstillinger, der ikke altid er lige hensigtsmæssige, og med så megen hammerarbejde er faren for tennisalbuer hele tiden til stede.